

Återverkningar av ockupationen av Danmark och Norge den
9 april 1940.

Personvagnstjänsten.

(Handlingar: Pbr P 83/1940, Vc 13/1940, Vc 14/1940, Vc 27/1940.)

I 1939 och 1940 års drifttjänststatistik återfinnas redogörelser över på grund av krigsutbrottet (1939) och ockupationen av Danmark och Norge (1940) vidtagna förändringar i de internationella vagnomloppen - se EWP gällande fr.o.m. den 15 maj 1939.

Av nedanstående tablå framgår, vilka svenska personvagnar som vid ockupationen av Danmark och Norge den 9 april 1940 funnos i resp. land samt när dessa vagnar efter upprepade telegrafiska framställningar återlämnades.

Land	Station	Från tåg	Litt	Nr	Återlämnad	Anm.
Tyskland	Berlin	1	Do2	2695	-	(Fortsatt omlopp efter
Danmark	København	37	Ao1c	1004	20 april i M.	(någon dags uppehåll.
		"	D3	3368	"	
		"	F	331	"	BJ
Norge	Oslo	reserv	Ao1c	1006	21 april i Ko	
		"	Co15	2248	"	
		fstv	BCo11b	2794	"	
		38	Ao1c	1002	t.37 natt 9/10 april	
		"	ABC03	2510	"	
		"	ACo2c	3242	"	
		"	CFo5	1417	"	
		"	Do5	2941	"	
		"	BCo	75	"	BJ
		"	F	333	"	BJ
		13/32	DFo1	1357	11 april i Cg	(Kvar i Oslo för lös
		"	C3d	2345	t.31 natt 9/10 april	hulning.
		"	C3g	2620	"	
		"	"	3004	"	
	Narvik	22	BCo7a	1207	natt 9/10 april	
		"	CDo2	1230	"	
		"	F4	25510	"	
		94	ACo4	2960	11 juli	
		"	BCo7b	2845	natt 9/10 april	
		"	CDo1	2511	10 juli	
		"	Co4a	1018	natt 9/10 april	
		"	CF4	1700	7 augusti	
		"	F4	25367	30 augusti	
		"	F4	25372	15 augusti	
		Summa 28 vagnar				

Av här uppräknade vagnar återlämnades ACo4 2960, CDo1 2511, CF4 1700, F4 25367 och 25372 i mer eller mindre skadat skick, den sistnämnda så svårt, att den måste nedskrotas. De övriga 4 vagnarna sändes till SJ verkstäder för reparation. Ersättnings- och reparationskostnaderna debiterades Norges Statsbaner i en räkning den 16 november 1940 sålunda:

ACo4 rep.kostn. 10.150:- + utrustning 3.687:-	= 13.837:-
CDo1	1.028:-
CF4	1.257:-
F4	4.100:-
F4 25372 (RIC § 17, mom. 8)	<u>3.650:-</u>
Summa kr.	23.872:-

Räkningen likviderades omedelbart i följande månadsavräkning.

Omedelbart efter ockupationen telefonerade byråchefen militärbyrån till vederbörande distriktschefer och meddelade, att svenska personvagnar, även postvagnar, tillsevidare icke fingo framföras till Danmark eller Norge. Detta meddelande bekräftades den 10 april i ett telegram från byråchefen persontrafikbyrån till alla distriktschefer och trafikinspektörer samt trafikexpeditionen BJ och DJ. Vagnsättsvagnarna vände således i Hälsingborg F, Mon, Charlottenberg, Storlien och Riksgränsen; först i början av oktober började genomgående vagnar att återinsättas, se härom 1 1940 års drifttjänststatistik.

Av de norska personvagnar, som ockupationsdagen eller strax efter inkommo till Sverige, kvartogos 12 st., nämligen:

Ao1a	207	uppställd av BJ i Göteborg
Co2b	342	" i Sveg
CDo2	181	" " Orsa
CFo2c	296	" " Sveg
Fd(äfk)2024		" " Orsa
"	6001	" " "
"	6004	" " "
"	9001	" " "
F	1008	" " Sveg
GFo2	3342	" " Orsa
"	14147	" " "
GF	5441	" " "

Den 30 maj beordrade byråchefen militärbyrån, att de i Orsa uppställda 8 vagnarna skulle snarast sändas Charlottenberg för att där återlämnas till NSB. Övriga vagnar skulle t.v. kvarstå som pant för svenska vagnar i Norge. Dessutom funnos 2 NSB lok, nr 2 och 110 i Orsa, även de som pant; samtlig materiel återlämnades dock redan sommaren 1940 till NSB.